

ČESKÁ REPUBLIKA ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce S. M., zastoupeného Mgr. Pavlou Frodlovou, advokátkou se sídlem Šumperk, Slovanská 7, proti žalované Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, Okresní pojišťovně v Olomouci, Olomouc, Lazecká 22A, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2006, čj. 22 Ca 5/2005 – 76,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2006, čj. 22 Ca 5/2005 – 76 se zrušuje.
- II. Žaloba se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna zástupkyně žalobce se určuje částkou 9453 Kč. Částka 2558,50 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 22. 5. 2003 bylo Krajskému soudu v Ostravě doručeno podání S. M. (dále též „žalobce“ či „stěžovatel“) označené jako návrh na zahájení řízení, v němž se žalobce proti Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky domáhá, aby soud „rozsudkem nařídil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí a povinnost mi ho doručit.“ V tomto podání žalobce dále poukázal na to, že žalovanému zaslal

dne 20. 3. 2000 návrh na zahájení správního řízení, o kterém však žalovaný ve lhůtě 30 dnů nevydal rozhodnutí.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 11. 2003, čj. 22 Ca 204/2003 – 19 byla žaloba odmítnuta, neboť tento soud dospěl k závěru, že žalobce přes příslušnou výzvu neodstranil vady žaloby.

Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2004, čj. 2 Ans 3/2004 – 38, bylo na základě kasační stížnosti žalobce toto usnesení krajského soudu zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 3. 2006, čj. 22 Ca 5/2005 – 76 byla žaloba zamítnuta. Zároveň bylo vysloveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Frodlové byla určena odměna ve výši 6894,50 Kč s tím, že tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě. Krajský soud, jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozsudku vycházel ze zjištění, že návrhem na zahájení správního řízení ze dne 20. 3. 2003, na který žalobce odkázal v žalobě, se domáhal vrácení úhrady za zdravotní péči, kterou požadovala po žalované P. I. Š. v souvislosti s jeho léčením v době od 28. 7. 1999 do 4. 1. 2000 a v době od 14. 6. 2000 do 15. 3. 2002, neboť úhrada byla získána z jeho účtu u žalované nezákonným způsobem. Pokud se jedná o druhou část tohoto návrhu žalobce označenou II., krajský soud poukázal na to, že tato část návrhu je předmětem samotné žaloby vedené u téhož soudu pod sp. zn. 22 Ca 6/2005. Tento soud především dovodil, že - jak uvedla i žalovaná - její pravomoc rozhodovat ve správním řízení je taxativně vymezena § 53 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění. Návrh žalobce na takovýto případ nedopadá. Vydání rozhodnutí (jak dále uvedl krajský soud) „kterým by byla uložena žalované povinnost vydat rozhodnutí ve věci vrácení přelátku nemocenského pojištění, jak se domáhá žalobce ve svém návrhu, nemá oporu v žádném v žádném ustanovení s. ř. s. ani jiného zákona.“

Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá přezkoumání a zrušení tohoto rozsudku. Uvedl, že podáním u krajského soudu požádal o odročení jednání, jeho žádosti nebylo vyhověno. Krajský soud při svém rozhodování nevzal v potaz rozsudek Nejvyššího správního soudu, který se týkal stejné věci. Stěžovatel dále dovozuje, že je dána pravomoc žalované dle příslušných předpisů o zdravotním pojištění a je tedy povinna rozhodnout o návrhu stěžovatele ohledně vrácení přelátku. Pokud by žalovaná nebyla příslušná k vydání takového rozhodnutí, měla návrh postoupit příslušnému orgánu k dalšímu rozhodnutí, nebo stěžovateli sdělit, kdo je oprávněn o žádosti rozhodnout.

Žalovaná uvedla, že kasační stížnost neobsahuje nové skutečnosti, ke kterým by se již v projednávané věci nevyjádřila. Navrhla, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek, přičemž vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Ze žaloby a především z podání stěžovatele ze dne 20. 3. 2003 vyplývá, že se stěžovatel domáhal vydání rozhodnutí soudu, kterým by bylo vysloveno, že žalovaná je povinna vydat „rozhodnutí“, kterým by bylo uloženo psychiatrické léčebně vrátit příslušnou úhradu za zdravotní péči, která měla být poskytnuta stěžovateli (nikoli tedy vrácení přeplatku na pojistném, jak je nepřesně uváděno v některých částech vyjádření žalované a v odůvodnění rozsudku krajského soudu).

Žalovanému i krajskému soudu je třeba přisvědčit v tom, že případy, ve kterých je dána pravomoc žalovaného rozhodovat ve správním řízení, jsou taxativně uvedeny v § 53 odst. 1 zákona č. 48/1997. Podle tohoto ustanovení na rozhodování zdravotních pojišťoven ve věcech týkajících se přirážek k pojistnému, pokut a pravděpodobné výši pojistného a ve sporných případech ve věcech placení pojistného, penále, vrácení přeplatku na pojistném a snížení záloh na pojistné se vztahují obecné předpisy o správním řízení (k tomu shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2004, čj. 7 As 37/2003 – 32).¹

Již v rozsudku zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2004, čj. 1 Ans 1/2003 – 50 bylo mimo jiné uvedeno:

Ve správním soudnictví se lze domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu a to žalobou podle dílu druhého hlavy druhé části třetí soudního řádu správního. Ochrany ve správním soudnictví se však nelze dovolávat proti jakékoliv absenci činnosti správního orgánu. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení (s výjimkou případů, kdy zákon s nečinností správního orgánu spojuje právní fikci vydání rozhodnutí o určitém obsahu, popřípadě jiný právní důsledek). Dovolání se ochrany u soudu je tak omezeno na případy, kdy ve správním řízení správní orgán má povinnost vydat rozhodnutí nebo má povinnost vydat osvědčení, má tak učinit v určité zákonem stanovené lhůtě a žalobce

¹ Všechny zde uvedené rozsudky jsou publikovány na www.nssoud.cz

vyčerpal, pokud mu je ovšem zákon o správním řízení zakládá, zákonné prostředky správního řízení k ochraně před nečinností správního orgánu; k vynucení jiného konání správního orgánu než je vydání rozhodnutí nebo vydání osvědčení tak ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. nikomu žalobní legitimaci nezakládá a není založena pravomoc soudu proti jiné nečinnosti správního orgánu než takové, která spočívá v absenci vydání rozhodnutí nebo vydání osvědčení, ochranu poskytovat a rozhodovat a povinnosti správního orgánu v určité době takový jiný úkon provést. Důvodnost žaloby na nečinnost proto soud může posuzovat (tedy může se věcí meritorně zabývat) jen tehdy, pokud žalobou je požadována ochrana proti nečinnosti správního orgánu spočívající v nevydání rozhodnutí nebo nevydání osvědčení; je-li žalobou žádána ochrana proti nečinnosti spočívající v absenci jiného úkonu správního orgánu než je vydání rozhodnutí nebo vydání osvědčení, není dána soudu pravomoc k poskytnutí takové ochrany vydáním rozhodnutí podle dílu druhého hlavy druhé části třetí soudního řádu správního a chybí tak základní podmínka řízení, za které soud může jednat a rozhodovat ve věci. Tak tomu je i v předmětné věci.

Tak tomu je i v předmětné věci.

Se zřetelem na obsah kasační stížnosti je nutno zejména výslovně poukázat na to, že v řízení dle § 79 a násl. je možno se domáhat jen povinnosti žalovaného (tedy toho kdo je v žalobě takto označen) vydat rozhodnutí ve věci samé (nebo osvědčení). I proto nemohlo přicházet v úvahu, aby krajský soud příp. rozhodl o povinnosti žalovaného vydat „rozhodnutí“ o postoupení věci příslušnému správnímu orgánu.

Ze všech těchto důvodů nebyla ani v nyní projednávané věci dána pravomoc soudu k rozhodnutí o žalobě stěžovatele proti činnosti správního orgánu. Žaloba měla být proto pro nedostatek této podmínky řízení krajským soudem odmítnuta [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Jestliže krajský soud ve věci meritorně rozhodoval a žalobu zamítl, Nejvyšší správní soud za použití § 103 odst. 3 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a současně rozhodl o odmítnutí žaloby.

Pro úplnost – se zřetelem na námitky v kasační stížnosti – je nutno uvést, že nelze přisvědčit stěžovateli, že krajský soud v napadeném rozsudku nerespektoval právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2006, čj. 2 Ans 3/2004 – 38. V tomto rozhodnutí se zdejší soud vzhledem k závěrům, ze kterých vycházel krajský soud v usnesení ze dne 6. 11. 2003, čj. 22 Ca 204/2003 – 19 zabýval toliko otázkou způsobilosti žaloby k projednání z hlediska jejích náležitostí.

Za dané situace rozhodoval Nejvyšší správní soud o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení jestliže byla žaloba odmítnuta. Stěžovateli byla jak pro řízení před krajským soudem, tak i následně pro řízení o kasační stížnosti, ustanovena zástupkyní Mgr. Pavla Frodlová, advokátka. Jí byla za řízení před krajským soudem přiznána odměna v částce 6894,50 Kč se stejným výpočtem, jak je uveden v odůvodnění napadeného rozsudku. Za 2 úkony provedené v řízení o kasační stížnosti včetně náhrady hotových výdajů [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění účinném v době těchto úkonů] s připočtením daně z přidané hodnoty byla této advokátce přiznána odměna v částce 2558,50 Kč. Celková výše odměny tedy činí 9453 Kč. Protože, jak vyplývá z obsahu spisu, byla částka 6894,50 Kč zástupkyni žalobce již krajským soudem vyplacena, bylo rozhodnuto, že Nejvyšší správní soud jí vyplatí zbývající částku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2007

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu